

Sibyl var allerede kendt med sit Legemes forskellige Dele og disses Funktioner. Saaledes havde Moderen fortalt om Hjærnen, at den var Telegrafstationen, hvor Indtrykket modtoges og Befalingen ved Nerverne udsendtes til alle Legemets Dele; om Hjærtet som det mægtige Pumpeværk, som besørger Blodets Kredsløb; om Maven som Køkkenet, hvor Føden tillaves.

„Og nu,“ sagde Moderen, „skal du faa at høre om det yndigste Værelse i hele dette underfulde Hus. Det er Barnekammeret, hvor de nyfødte smaa Børn ligger blødt og lunt i Vuggeseng under Moderens Hjærte, indtil de bliver store nok til at gøre deres Indtræden i Verden.“

„Men det er jo yndigt! Hvorfor fortæller man da ikke Børnene Sandheden?“ var Sibyls Svar. Og derpaa et Spørgsmaal.

„Men hvordan kommer Barnet da ind i Barnekammeret?“

Derpaa svarede Moderen:

„Du har set, hvordan jeg har lagt Frø i Jorden, og hvordan det i Løbet af nogle Uger er vokset op til en Plante? Du har set, at jeg har lagt Æg under Hønen; og at at der efter nogle Uger er kommet bitte smaa Kyllinger. Jeg kunde vel fortælle dig en hel Del om den Forandring der foregaar med Frøet og Ægget; men du er endnu for ung til at forstaa det. Du maa tro mig, naar jeg siger, at Barnet vokser i Moderen paa samme Maade, som Kyllingen i Ægget. Livsspiren, der faar Frøet til at vokse i Højden, og Kyllingen til at vokse i Ægget, er en Gave fra Gud. Saa meget vide vi; men paa hvad Maade den virker, det kan ikke det viseste Menneske i Verden sige os.“

Sibyl var tilfredsstillet, og enhver Tvivl Moderen mulig kunde have haft om Klogskaben af det Skridt hun havde taget, forsvandt da Barnet lagde sine Arme om hendes Hals og hviskede: „Nu ved jeg, hvorfor jeg holder saa meget af dig, Mor. Det er fordi jeg en Gang har været en Del af dig.“

Jeg synes, at dette maa være den rette Vej; Barnet skal opdrages til Ærbødighed overfor Naturens Indretninger. Dets Forstand skal oplyses, for at Fantasien ikke skal løbe løbsk. Det skal fremfor alt hindres fra at faa sin Viden fra de krogede Veje.

Naar Barnet bliver ældre og Sanserne vaagner, maa det læres til at styrke sin Villie, saa at den bliver Herre og ikke Sanserne. I den Alder maa Barnet ogsaa oplyses om, hvor streng og ubønhørligt retfærdig Naturen er, hvordan den straffer enhver Forsyndelse imod dens Love.

Hvis det unge Menneske fik dette at vide af Faders eller Moders Mund og i rette Tid — hvor mange Skær vilde han da ikke kunde klare, som han ellers i sin Uvidenhed kan strande paa?

Men man kan ikke gaa frem paa samme Maade med alle Børn, og det vilde være meget heldigt, om Mødre eller Opdragere vilde fremsætte deres Erfaringer. Det er paa Tiden, at dette Spørgsmaal drøftes, alvorligt

Det har længe banket paa vor Dør, og kan ikke godt ties ihjæl med den fremskudte Stilling, som det erotiske Problem indtager i vore Dage.

M. A.

Kvindens Lykke.

Forfatteren Paolo Lombroso har gjort følgende interessante Iagttagelser, bygget paa personlige Erfaringer: Han deler Kvinderne i 3 Klasser; de fuldt lykkelige, de middelmaadig lykkelige og de ulykkelige. Af 100 Kvinder var 20 fuldt, 64 middelmaadig lykkelige og 16 helt ulykkelige. Blandt de fuldstændig lykkelige var kun gifte Kvinder, af middelmaadige 25 Procent ugifte og af ulykkelige 10 Procent ugifte.

Af 1. Klasse (de lykkelige) var 75% Inklinationspartier, af 2. Klasse 40%; de øvrige mer eller mindre tvungne, hvorefter dog fremgaar at Fornuftpartier kan skabe Lykke for en Kvinde. Kvinderne i første Klasse havde Børn allesammen; gennemsnitlig 4. Det spiller en saa stor Rolle med Børn, at var disse ikke, saa vilde en stor Del af de Kvinder, der nu er i 2. Klasse flyttes ned i 3. Hvad Rigdom angaar, betyder den mindre, end man skulde vente; 20% af Kvinder i 1. Klasse sad i ganske tarvelige Kaar, ligesaa 50% af dem i 2. Klasse. Dette peger hen paa, at det ordentlige Udkomme i langt højere Grad end Overflod betinger den borgerlige Lykke. Den økonomiske Omsorg og de daglige Beskæftigelser med Husets Styrelse er et Led i Lykken og begrunder den. Hos de fuldt lykkelige Kvinder er Virksomhedsstrangen — Moderpligterne, Evnen til at ofre sig for andre, m. m. — den fremherskende Egenskab. I Mandens Lykke spiller Rigdom en langt større Rolle. Den Kvinde, som ejer Rigdom maa eje Klogskab, saa at hun kan forstaa at anvende den Tid og de Midler, Rigdommen stiller til hendes Disposition, ellers naar hun ikke op i 1. Klasse.

I 3. Klasse er Armoden Ulykkens vigtigste Aarsag, hvorimod Skæbnens Omskiftelser spiller Hovedrollen i de andre Klasser. Organismen kan gaa uskadt ud af store Kriser, naar den ellers er sund; kun hvor der er Sygdom i Organismen, kan den enkelte Ulykke efterlade ødelæggende Spirer, som ender med at lægge hele Livslykken øde.

Lombroso kommer til det Resultat, at Kvinden har flere Betingelser end Manden for at naa frem til fuldkommen Lykke.

1. Ægteskab, indgaaet af Kærlighed er et væsentlig Punkt i hendes Lykke; ligesaa at hun bliver Moder; barnløse Kvinder yde et betydeligt Kontingent til de ulykkelige Kvinders Klasse.
2. Ægteskab i en ung Alder har størst Udsigt til at blive lykkeligt.
3. En middelstor Formue er en sikrere Faktor i Lykken end den store Rigdom.
4. Intelligens og Skønhed spiller en næsten forsvindende Rolle for Kvin-

ders Lykke. Det er den jævne Intelligens og den Skønhed, som kan betegnes med, „som Folk er flest“, der findes hos de fleste virkelig lykkelige Kvinder. En stor Intelligens kan ganske vist hjælpe En til at naa Lykkens højeste Top; men den kan ogsaa skænke den dybeste Ulykke; thi ligesom den paa den ene Side giver den fulde Bevidsthed om Lykken, saa tilspidser den ogsaa Følelsen af Ulykken. Paa den Maade er den som et Sværd, der hugger til begge Sider. Den jævne Lykke skabes af den jævne Intelligens, der ikke lader Individet fordybe sig i egne Følelser og lægger et mildt Slør om Lykken.

De Kvinder, der er barnløse og erstatte Moder- og Kærlighedslykken ved at udfolde andre Anlæg i kunstnerisk og videnskabelig Henseende, komme frem til en vis Lykke. Ved Lykken forstås den fuldkomne Overensstemmelse mellem Individet — dets Higen og Tragten — og de Omgivelser, det lever i, saaledes, at alle Egenskaber udfolde sig og vinde frem til den højeste Udvikling og harmonere med Omgivelserne. Denne ydre og indre Tilstand, det er Lykken.

Camilla Eegholm.

Endnu en Gang Ellen Key.

Højstærede Fru Redaktør!

Jeg takker Dem meget, fordi De har skaffet mig *Kvinden og Samfundets* Læsere i Tale, jeg har nemlig Grund til at tro, at de fleste af disse, trods min Kortfattedhed, har forstaaet mig adskilligt bedre end De. Fru Redaktør, har set Dem i Stand til. Maa det, i Anledning af Deres Svar, være mig tilladt at give Dem, og vel sagtens nogle af Læserne, følgende nærmere Forklaring:

Der behøves ingen „blind Iver“ eller Overseen af „Sandhedens Interesse“ for skiftevis at hentytte Udtryk-kene: „Ellen Keys Livsanskuelse og Forfattervirksomhed“ og „Ellen Keys menneskelige og litterære Personlighed“ om Emnet for Hr. Wirséns Bog. For mig er det i denne Sammenhæng, to Udtryk for samme Ting. Et Menneskes Livsanskuelse er dog vel Midtpunktet i hans — eller hendes — indre Personlighed? Og kun om denne er her jo Tale.

Det er absolut ikke min Mening, at Hr. Wirsén ikke har „Lov“ til at undersøge Ellen Keys Livsanskuelse „blot fordi han er Mand, og hun er Kvinde“. Selvfølgelig har han Lov — han har vel endog følt det som sin Pligt. Jeg ved overhovedet ikke bedre, end at enhver Mand eller Kvinde, der kan føre en Pen, har „Lov“ til at skrive Artikler og Bøger om en hvilken som helst offentlig Personlighed, Mand eller Kvinde. Saa derom kunde det ikke falde mig ind at sige et Ord, End mindre at „undsige“ Hr. Wirsén, „fordi han er en Mand“. Allermindst at antyde en Tøddel i Retning af forvanskede Citater! Intet af alt dette har jeg sagt, hvad jeg beder Dem ved

ny Gennemlæsning af mine Par Ord overbeviser Dem om. — Er saadanne Misforstaaelser virkelig nødvendige i en Polemik? Og er det nødvendigt, fordi man omtaler en svensk Bog nedsettende, at vedføje Attest for, at man er det svenske Sprog mægtig? Hvad jeg udtalte, var kun Harm og Beklagelse over, at Ellen Key — der i Parentes sagt fra Kvinden og Samfundets første Dage har vist sig som dets Ven og Støtte og bragt dets Læsere Glæde og Berigelse ved fint følte og tænkte Skildringer*) — naar hun skulde angribes i vort Blad, ikke mødte en af os alene, Ansigt til Ansigt, men saa sin Angriber som en blandt mange i Fjendens Følge.

Naar Dagny — hvad Redaktionen selv minder om — Aar efter Aar har indeholdt Artikler mod Ellen Key, „skrevne af Kvindesagens bedste Navne“ og derpaa nu ogsaa som et Led i denne Række bringer en anerkennende Anmeldelse af Wirséns Bog, saa fører Tidsskriftet Kampen mod Ellen Key med den Aabenhed og Honnør, hun ved sin Betydning kan gøre Krav paa.

Men naar Kvinden og Samfundet siden Ellen Keys meget omtalte Foredrag i 1895 saa at sige ikke har nævnt hende eller hendes Bøger**), men ladet sine Læsere ganske uorienterede med Hensyn til hende for saa en skønne Dag at møde med et udførligt Referat og rørende Omtale af den mindst talt højkonserverende Hr. Wirséns helt uforstaaende Bog, der væsentlig behandler hendes Produktion fra netop disse Aar — ja, da forekommer det mig, at Tidsskriftet ikke blot behandler Ellen Key højest utaknemligt baade i hendes Egenskab af Forfatter og gammel Medarbejder, men ogsaa kommer til at vildlede sine Læsere og forfejler den Opgave, det fra første Færd har sat sig: „at give (Kvindesags) Spørgsmaalene en alsidig Drøftelse“.

Men dette er vel ogsaa „dunkel Tale“?

Deres

for Optagelsen forbundne

Elisabeth Grundtvig.

Akasiavej 6, d. 4.—11.—1900.

At vi ikke frygter en alsidig Drøftelse bevises jo bedst af, at vi optager Artikler som ovenstaaende; men vi synes unægtelig, at det vilde have været Frk. Grundtvig værdigere, i Stedet for at møde op med ubeviste Paastande og meget graverende Beskyldninger, da at oplyse vore Læsere og os om det virkelige Indhold af Ellen Keys Erotik. Naar Wirséns Bevismateriale hovedsagelig hestaaer af Citater, hentede fra Ellen K.s forskellige Værker, og naar disse Citater, som Frk. Gr. jo indrømmer er ægte, giver Yderlinierne af hendes Lære, saa kan det vanskelig betegnes som Mangel paa „Aabenhed“ at vi fremlægger dem for vore Læsere.

Det er muligt at Ellen K. er ble-

*) se Kv. og Samf. V og VII.

**) foruden Polemiken i Anledning af Foredraget „Missbrukad Kvinnokraft“ 1896, af større Ting Tankebilder I—II 1898 og Människor 1900.

Amerikanske Studenter.

I.

Jeg havde studeret hele Vinteren; min Eksamen var overstaaet, og jeg gik Sommerferien i Møde med en tom Pung. Saa kommer tilfældigvis en gammel Skolekammerat igennem vor By paa Vej til Michigan, hvor hun skulde plukke Frugt. „Kom med mig“, sagde hun. Jeg var træt af Byen, jeg længtes efter at være ude i det fri, borte fra Matematikken og Logikken; saa slog jeg til, pakkede min Vadsæk, og samme Aften tog vi med Baaden fra Chicago, til vi landede ved en Farm i Michigan.

Mandag Morgen Kl. 6 besteg vi vore Cykler, vore trofaste Gangere,

— begge to i korte Sirtses Skørter og store Bøtter af Straahatte, — og af Sted drog vi et Par Mil ind i Landet, til vi naaede Farmen, hvor vi skulde være „Daglejere“, forbi den ene sandede Ferskenmark efter den anden. Hvor det var dejligt, dejligt altsammen! Morgenluften var saa frisk og kølig; Duggen hang paa Græsset og funkede som Diamanter, Taagene havde endnu ikke løftet sig fra de bølgede Hvedemark. Da vi naaede vor Jordbærplet, var Arbejderne allerede i fuld Gang med Plukningen, — et Par gamle Farmerkoner med Ansigter som brunt rynket Læder, en fire, fem barbrunede Unger, to, tre unge Piger paa vor Alder, alle med store Solhatte, og Farmer Fowler i egen Person, henne ved Skuret, hvor Jordbærrene blev pakkede. Vi fik hver vor Kurv, som rummede fire Jordbærsker ad Gangen, og saa begyndte vi. Jeg følte Lyst til at skrig af Glæde, hver Gang jeg fandt en Klasse af vældige Bær, saa smukt og

rigt formet og rødt skinnede de i Solen imellem de mørkegrønne Blade. Det var rigtignok et Friluftsliv! Vi plukkede og plukkede; vore Rygge begyndte at gøre ondt. Vi plukkede videre. Saa blev vore Knæ saa stive; vi kunde næsten ikke bøje dem, men vi blev ved at plukke. Solen begyndte at brænde, men plukkes skulde hele det store Bed forinden Aften. Kl. fem var vi nogle sørgelige Figurer, som vi humpede og stavrede af Sted over Marken med vor haardt fortjente Løn. Jeg faldt af Cyklen atter og atter, saa stiv var jeg, til jeg endte med at sidde som Job midt paa Vejen i Støvet og erklærede, at nu kunde jeg ikke mere.

Næste Morgen, da vi vaagnede og rullede ud af Sengen, var vi begge saa stive som Brædder fra Skulderen nedad. Hvert Bær kostede os Smerte den Dag. Nogle Landliggere kom slentrende ud for at se Jordbærplukningen og saa paa os, som om vi kunde være en Slags Trækyr. „Aa,

hvor det maa være et morsomt Arbejde“, sagde de. Ja, saadan er det med saa meget, der kun ses udenfra; men jeg, tænkte jeg ved mig selv, jeg kender det nu fra inden. Imidlertid trøstede jeg mig med at tænke paa Tolstojs Teorier; og om Aftenen, da de 40 Kasser Jordbær (16 Æsker i en Kasse) stod indpakkede i det lille Skur, færdige til at køres ned til Natbaaden, som gik over til Chicago, da blev jeg en Tomme højere, og jeg havede mit Hoved med Stolt-hed ved Tanken om, at jeg havde gjort en nok saa lille Del af alt det Slid og Slæb, som dog nogen maa gøre i denne vor indviklede Verden; — men saa pludselig skammede jeg mig, da jeg huskede paa, at jeg alligevel gjorde det, bare fordi min Pung var tom!

Som Dagene gik, og vi tog fat og holdt ud, blev vi vel lærte Arbejdere. Og saa, hvor vi nød det frie og ubundne Liv, naar vi drog ud tidlig om Morgen med andre Arbejds-